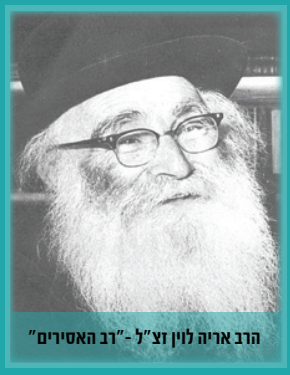
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 166 | ג' ניסן תש"פ

פרשת ויקרא

דרך חיים

זה עתה נכנסנו לראש חודש ניסן, עליו אומר הכתוב "החודש הזה לכם ראש חדשים", שכל יום ויום בחודש זה נחשב כראש חודש בפני עצמו. אומר המדרש (במדבר רבה פרשת נשא פרשה יג) על ראש חודש ניסן: "נמצאת אומר עשר עטרות נטל אותו היום: ראשון לבריאת עולם, ראשון לכהונה, ראשון לנשיאות ראשון לשכינה דכתיב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ראשון לעבודה, ראשון לברכת כהנים, ראשון לראשי חדשים, ראשון לאיסור במה, ראשון לאכילת קדשים, ראשון לירידת האש דכתיב "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח"". מכאן אנו למדים שחודש זה הוא חודש של השראת שכינה, בו אפשר לגלות את העיניים ולזכות לראות השראת שכינה בעינינו.

הטעם למעלת חודש זה הוסברה בדברי האר"י הקדוש. לכל אחד מי"ב חודשי השנה יש סדר אחר של הופעת שם שמיים המורכב מאותיות הוי"ה. חודש זה הינו החודש היחיד בו שם הוי"ה מופיע בצורתו, כנרמז בראשי התבות שבפסוק "ישמחו **ה**שמים **ו**תגל **ה**ארץ". כך גם כל אחד מן החודשים בא כנגד אחד משבטי ישראל על פי סדר חנייתם, כשראש וראשון להם הוא שבט יהודה. יהודה מעיד על עצמו "בי אדני", כלומר שם הוי"ה נמצא בתוכי ומכוחו אני פועל. כפי שכותב המדרש (מסכת סוטה דף י עמוד ב) "אמר רב חנין בר ביזנא א"ר שמעון חסידא: יוסף שקדש שם שמים בסתר - זכה והוסיפו לו אות אחת משמו של הקדוש ברוך הוא, דכתיב: "עדות ביהוסף שמו". יהודה שקדש שם שמים בפרהסיא - זכה ונקרא כולו על שמו של הקדוש ברוך הוא".

קידוש השם של יהודה נעשה ביציאת מצרים, כאשר עמדו ישראל על שפת ים סוף ונחשון בן עמינדב, נשיא שבט יהודה, מסר נפשו להיכנס אל הים, כפי שאנו אומרים בהלל "בצאת ישראל ממצרים... הייתה יהודה לקדשו". קידוש שם שמים הוא במסירות נפשנו אל הקב"ה, כפי שנהג גם יוסף כשמסר נפשו שלא לחטוא באותו החטא. אך יש הבדל בין קידוש השם בסתר לקידוש השם בפרהסיא, כהסבר המהר"ל מפראג (נתיב אהבת השם פרק ב): "ודבר זה שורש אל אהבת שמו וקבלת אלהותו, היא קדושת שמו... אך יש הפרש בין קידוש השם ברבים ובין קידוש השם בסתר, כי עיקר השם שבו נודע ומפורסם לכל ע"י שמו יתב', ואם מקדש שמו בפרהסיא נקרא זה קדושת השם לגמרי כאשר ראוי אל השם שהרי הוא ית' נודע ומפורסם לכל על ידי שמו ולפיכך ראוי שיהיה מקדש שמו ברבים שכך ענין השם, אבל כאשר אינו מקדש השם בפרהסיא אין נקרא כולו על שמו יתב' רק נקרא בדבר מה על שמו והיינו אות אחת".

על כן כבר בראש חודש מצוה הקב"ה על לקיחת השה בעשור לחודש, כדי לקדש שם שמים

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

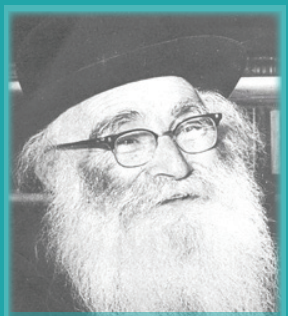

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

בפרהסיא מתוך עמידה בניסיון כה גדול, כלשון בעל הטורים (אורח חיים סימן תל): "שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול והטעם לפי שנעשה בו נס גדול שפסח מצרים מקחו בעשור כדכתיב "בעשור לחודש הזה ויקחו להם שה לבית אבות שה לבית"... נמצא שי' בחודש היה שבת ולקחו להם כל אחד שה לפסחו וקשר אותו בכרעי מטתו, ושאלום המצריים למה זה לכם והשיבו לשחטו לשם פסח במצות השם עלינו והיו שיניהם קהות על ששוחטין את אלהיהן ולא היו רשאין לומר להם דבר ועל שם אותו הנס קורין אותו שבת הגדול".

חודש מבורך בברכת שמים וגאולה שלמה, שנזכה כימי צאתך ממצרים לאחשינה!

שבת שלום!

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

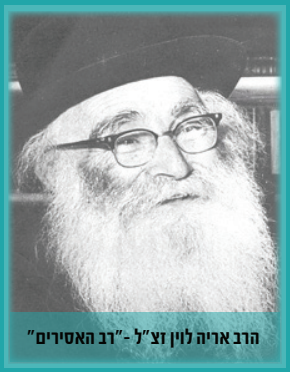
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

בשבת חול המועד פסח ביקר ר' אריה לוין בכלא. התעניין כדרכו כיצד ערכו האסירים את ליל הסדר. אמר אחד העצורים בבת-שחוק: "האוירה הייתה מרוממת, אף ערכנו סדר פסח כהלכתו. דבר אחד העיק עלינו, כי לא יכולנו לקיימו כראוי, שכן כשאמרנו "שפוך חמתך" נבצר מאיתנו לפתוח את הדלת כנהוג...".

"טועה אתה ידידי", השיבו ר' אריה בכובד ראש, "כל אֵדם נתון בכלא של עצמו, ואינו יכול לצאת ממנו, אלא אם כן יפתח כפתחו של מחט בליבו. ולנקוב את הלב כל אחד, אף אסיר בבית כלאו, ואז יהיה בן חורין אמיתי!".

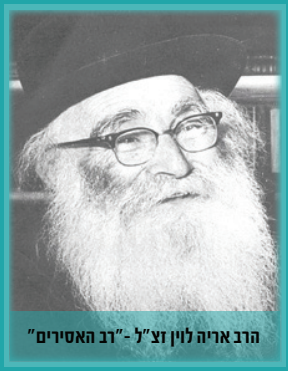
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בראש חודש ניסן הוקם המשכן באופן קבוע, ומאז והלאה החלה העבודה הקבועה בו. מדי יום ביומו הקריב הנשיאים, איש איש ביומו, את הקרבן אותו נתן. כנגד מעשיהם אנו נוהגים לקרוא בסוף כל תפילת שחרית את קרבן הנשיא שהקריב באותו היום. וכתב השל"ה הקדוש (מסכת פסחים): "מנהג טוב לקרות בכל יום ויום פרשת הנשיא של זה היום, כי כל נשיא ונשיא היה לו סודות גדולות, אשר המשיכו שפע הרוחניות כל אחד לשבטו כל ימי עולם. ולא לחנם כתבה התורה כל שבט ושבט ופרטה הקרבן, אף - על - פי שכולם היו שוות. והיה מהראוי לומר בדרך קצרה, וכן זה הנשיא הקריב, וכן זה הנשיא הקריב כן, אלא לכל אחד היה לו סודות מיוחדות". בשל מעלת הימים הללו אין אומרים בהם תחנון במשך י"ב ימי ההקרבה. החל מיום י"ד לחודש ועד אסרו-חג לא אומרים תחנון משום קדושת החג- וכיוון שיצא רוב החודש בלא אמירת תחנון אין אומרים תחנון במהלך כל חודש ניסן. כך גם אין מספידים אם חלילה נפטר אדם בחודש זה שלא לעורר קושי ובכיה, בשל כך יש המקדימים לעלות טרם ראש חודש לקברי קרוביהם שחל יום הזכרון שלהם בחודש ניסן. אך הליכה לקברי צדיקים לתפילה ורחמים מותרת.

נעיר מעט דברים הנוגעים לנקיון הבית, ובשבוע הבא נוסיף בעניין הכשרת הכלים לפסח ומנהג הקטניות. בחודש זה עם ישראל עסוק רבות בנקיון הבית לפסח; נקדים ונאמר שמעיקר הדין יש לנקות דווקא מקומות בהם מכניסים חמץ. לכאורה היה די לנו בביטול חמץ, ובכל זאת אנו בודקים את החמץ ומבערים אותו בכדי שלא ניתקל בחמץ ונחזור בנו מהביטול, ולפי חלק מהדעות מקיימים בביעורו מצות "תשביתו שאור מבתיכם". הגמרא אומרת שגדר חמץ שעוברים עליו בבל יראה ובבל ימצא הוא דווקא חמץ שיש בו כזית, וממילא פירורים לא נחשבים כחמץ. לכן מעיקר הדין אין חיוב לנקות איזורים שבהם אין כזית חמץ, ובכל זאת יש המחמירים לנקות בכל מקום. לכן ישנה מחלוקת אם יש חיוב לנקות את הספרים מחשש שמא יש בתוכם חמץ, ולמעשה ניתן להקל והמחמיר תבוא עליו ברכה. עם זאת, יש להקפיד במיוחד על ספרים שעולים על שולחן האכילה, משום שישנו חשש גבוה שיש בהם חמץ, ובמיוחד יש להיזהר מלהשתמש בהם בלא ניקוי במהלך החג סמוך לשולחן אכילתו מחשש שמא יכניס משהו חמץ לפיו.

ככלל יש לדעת שישראל קדושים מחמירים במיוחד בנקיון הבית, ומקורם בדברי האר"י הקדוש שאומר שהזהיר ממשהו חמץ בפסח מובטח לא שלא יחטא כלל באותה השנה. לכן יש המחמירים חומרות

המשך בעמוד הבא

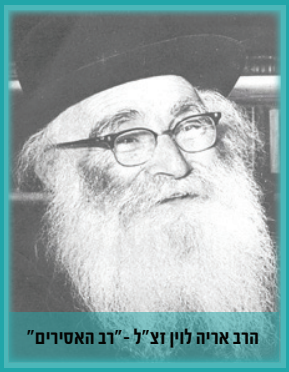
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

רבות, ובשונה מכל השנה יש מקום רב להחמיר בחג הפסח. עם זאת עלינו לדעת שיש את שורת הדין ויש חומרות, ואף יש חומרות שהן חומרות של טעות שאין להן מקום כלל.

אמנם אין עוברים על בל יראה ובל ימצא בפירורי החמץ, אך יש איסור באכילה של משהו חמץ בפסח, ולכן עיקר הנקיון צריך להיעשות במטבח ובפינת האוכל, מחדש שנכניס לפינו מן החמץ או שייכנס לתוך התבשילים ומאכלי החג.

מכירת חמץ שמקובלת היום בקרב הציבור נתונה במחלוקת גדולה בין הפוסקים, בין מצד החשש שהיא נחשבת להערמה ובין מצד אי האפשרות של הגוי לממש את זכותו על החמץ. אמנם למעשה יש לדעת שהמכירה היא מכירה גמורה ועל דעת כן עושה אותה כל הסומך עליה, ואל לנו להוציא עליה לעז! כיוון שהיה מי שפקפק בהיתר מכירת החמץ היו שהקפידו שלא למכור חמץ גמור במכירה זו, יש שנהגו למכור רק תערובות חמץ, ויש הנוהגים לתת את החמץ לחנווני שבין כה מוכר את החמץ שבחנותו משום שמכירתו נחשבת לטובה יותר משל בעל בית. את החמץ שאותו מכרנו לנכרי נניח בחדר מיוחד בכדי שלא ניגע בו במהלך הפסח, ובכדי שייחשב לרשותו של הנכרי.

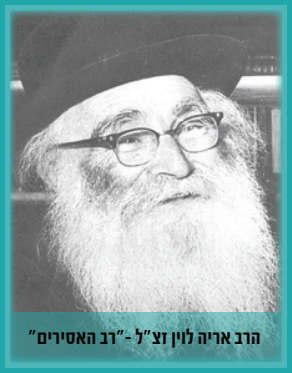
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | שלום כבוד הרב,

שמעתי שניתן בימים אלו לרכוש מוצרים עקב המצב ללא הקפדה אם הם ישארו לתקופת הפסח כי אז יהיה אפשרי למכור אותם. רכשתי כיכרות לחם כדי להמנע לצאת לקניות...רציתי לדעת אם גם אותם אוכל למכור במחירה לפסח או שאני חייב לשרוף אותם?

תשובה | שלום רב, מכיוון שאין איש שיודע מה יהא אחרי חג הפסח הבעל"ט, ויש חשש למחסור, ולכן מותר לכתחילה לאגור חמץ גמור ממש ולמכור אותו לכתחילה בלא פקפוק.

יש לדעת שמכירת חמץ אינה הערמה, אלא דין של לכתחילה. בכל שנה אנו מעדיפים שלא למכור חמץ גמור אלא כשיש הפסד מרובה, כרשתות וספקים גדולים. אולם השנה לכל הפוסקים הדבר מותר לכתחילה. וכך אני בעצמי נוהג.

את מכירת החמץ ניתן לבצע דרך הטלפון או הרשת, כפסק דודי זקני הגרי"ש אלישיב זצ"ל. משום שהרב הוא שליח, ומעשה שליחות מצריך רק גילוי דעת שאני ממנה את השליח (שולחן ערוך חושן משפט). והקניין סודר שעושים יחד עם הרב זה רק למעליותא ואינו מן הדין.

שאלה | שלום רב, תנור עם כיריים שמשמש כל השנה לחמץ כיצד ניתן להכשירו לפסח?

תשובה | כיריים רגילות הבנויות מאש וחצובה יש בהן שלושה חלקים: החצובה, הראש והמשטח התחתון.

הראש אינו נצרך לליבון והגעלה, משום שכל מאכל שנשפך עליו נשרף באופן מיידי. ולכן גם אין צורך לעטפו בנייר כסף וכדומה, שהוא כשר כל העת.

על החצובה לעתים נשפך מאכל בעירוי מהכלי שעל גבי בקילוח - לכן היא נדרשת לליבון. במידת האפשר עלינו לצאת וללבנה. אמנם השנה, שיש בעיה עם יציאה מן הבית, ניתן ללבנה בבית ע"י לקיחת החצובה (אחר ניקוי יסודי והמתנה של עשרים וארבע שעות במידת האפשר) והעברתה באיטיות מעל גבי אש הכיריים, עד אשר הברזל מתאדם מעט. כמובן יש להיזהר שלא תיגרם כוויה, משום שהברזל מוליך חום. בחצובה אין צורך בליבון חמור, משום שהאש שורפת את המאכל שנשפך בקילוח שאינו פוסק, ומה שניתז הוא עירוי בלא קילוח ולכן די בליבון קל.

המשטח שתחת הכיריים נצרך לניקוי יסודי עם חומר פוגם, המתנה של עשרים וארבע שעות, ולאחר

המשך בעמוד הבא

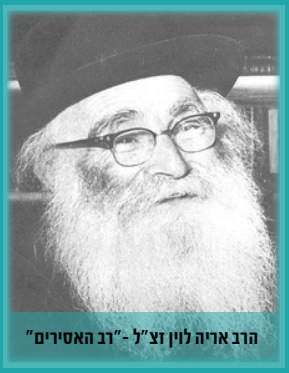
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

תשובה | מכן נשפוך מים רותחים מכלי ראשון תוך כדי שהוא מבעבע (כקומקום המחובר לחשמל).

בכיריים חשמליות מה שתחת הסיר נשרף מיד, והחשש הוא לנשפך מסביב, ואותו ננקה היטב אחר ניתוק מן החשמל לשם זהירות. ועל המשטח הזה נשפוך אחרי עשרים וארבע שעות מים רותחים מבעבעים. על אף שזו זכוכית, ולדעת האשכנזים הכשרה לא מועילה לה, כאן החלק המלוכלך ניתן רק בעירוי שפסק הקילוח. לכן די בהם בהגעלה.

כיריים קרמיות שבהן החום נמצא רק תחת הסיר ושאר המשטח קר- מכיוון שהאיזור האחר הוא קר ודי שהגעלה מועילה בו, כפי שהזכרנו לעיל כיצד לעשותה. ומה שתחת הסיר נשרף מיד ואין צריך דבר.